

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 38/2002 vp

Hallituksen esitys laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (HE 130/2002 vp).

Lakialoitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavat lakialoitteet:

- LA 170/1999 vp — Toimi Kankaanniemi /skl ym.: Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (läh. 10.12.1999)
- LA 179/1999 vp — Pekka Kuosmanen /kok ym.: Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (läh. 10.12.1999)
- LA 67/2000 vp — Tero Mölsä /kesk ym.: Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta (läh. 21.6.2000)
- LA 109/2002 vp — Satu Hassi /vihr ym.: Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden val-

misteverosta annetun lain muuttamisesta (läh. 10.10.2002)

- LA 135/2002 vp — Kimmo Kiljunen /sd ym.: Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (läh. 13.11.2002)

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Lasse Arvela ja neuvotteleva virkamies Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Jukka Saarinen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Antti Saastamoinen, Tullihallitus
- johtava tutkija Eero Tamminen, Valtion teknillinen tutkimuskeskus
- toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- johtaja Pasi Moisio, Suomen Kuorma-autoliitto
- tutkija Sarianna Tikkanen, Suomen luonnon-suojeluliitto
- viestintäjohtaja Nina Nizovsky, Suomen Taksiiliitto

- osastopäällikkö Pertti Salminen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- lakiasiainjohtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry

- toimitusjohtaja Jarmo Nupponen, Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto.

Valtiovarainministeriö on antanut lisäksi asiakirjallisen lausuntonsa.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että polttoaineista ja sähköstä kannettavaa valmisteveroa korotetaan noin 5,2 prosenttia.

Sähköntuotannon verotukia esitetään laajennettaviksi koskemaan biokaasulla, kierrätyspolttoaineella ja kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettua sähköä. Samassa yhteydessä metsähakkeella tuotetulle sähkölle esitetään korkeampaa tukea kuin muilla puu- ja puuperäisillä polttoaineilla tuotetulle sähkölle. Lisäksi turpeen verotusta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että turpeesta suoritettaisiin veroa vain siltä osin kuin sen käyttö ylittää 25 000 megawattituntia vuodessa.

Yhdistetyn sähkön ja lämmöntuotannon verotusta koskevia säännöksiä täsmennettäisiin paremmin käytäntöön sopiviksi. Yhdistetyn tuotannon verotuksen laskentasääntöä muutettaisiin siten, että sen verotus kevenisi 10 prosentilla.

Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin tehtäisiin lisäksi eräitä teknisluonteisia täsmennyksiä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

Lakialoitteet

LA 170/1999 vp, LA 179/1999 vp ja LA 67/2000 vp. Lakialoitteissa ehdotetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 4 §:ään liittyvän verotaulukon muuttamista siten, että eri bensiini- ja dieselöljylaatujen sekä kevyen polttoöljyn valmisteveron perusveroa alennettaisiin.

LA 109/2002 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamista siten, että sähkön- tuotannossa käytetystä kivihiilestä peritään polttoaineveroa, joka on noin 10 prosenttia kivihiilen verosta lämmön tuotannossa. Laissa olevaan verotaulukkoon on esitetty lisäksi muita veronkorotuksia, joiden yhteisvaikutuksesta energiatoimien tuotto kasvaisi nykyiseen verrattuna yhteensä noin 150 miljoonaa euroa.

LA 135/2002 vp. Lakialoitteessa ehdotetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 5 §:n muuttamista siten, että valmistevero ja huoltovarmuusmaksu määrätään 8 Celsiusasteen lämpötilassa olevalle tuotteelle.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymis-

tä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Esityksen tavoitteista

Hallituksen esityksessä ehdotetaan useita eri muutoksia sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettuun lakiin. Samalla, kun eri polttoaineiden ja sähkön valmisteveroja esitetään nostettavaksi noin 5,2 prosentilla nykyisestä, muutoksilla tuetaan uusiutuvaan energiaan perustuvia energiantuotantotapoja vuositasolla yhteensä noin 18 miljoonalla eurolla.

Esitys perustuu keskeisiltä osin kansallisessa ilmasto-ohjelmassa ja uusiutuvan energian käytön edistämistä koskevassa ohjelmassa tehtyihin linjauksiin. Siinä on otettu huomioon myös hiltajain tarkistettu valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2005. Esitys toteuttaa lisäksi hallitusohjelman tavoitetta siirtää verotuksen painopistettä ansiotulojen verotuksesta ympäristö- ja kulutusveroihin. Valiokunta pitää näitä esityksen lähtökohtia perusteltuina ja kannatettavina.

Valiokunta pitää lisäksi esityksen fiskaalisia tavoitteita merkittävänä. Ehdotetut veronkorotukset lisääisivät valtion valmisteverotuottoja vuositasolla yhteensä noin 126 miljoonaa euroa. Esityksen fiskaalista vaikutusta lisää myös valmisteveron alaisten tuotteiden arvonlisävero, jonka arvioidaan kasvavan lähes 20 miljoonaa euroa vuodessa.

Valmisteveron korotukset

Ehdotettu veronkorotus kohdistuu kaikkiin esityksen sisältämien lakien alaisiin valmisteveroihin. Se on lisäksi kauttaaltaan samansuuruinen eli noin 5,2 prosenttia hinnanpyörityksistä johdettuihin hienoisin tarkkuuseroin.

Korotusesitykseen on suhtauduttu valiokunnan asiantuntijakuulemisessa kahtalaisesti: Joidenkin asiantuntijoiden mielestä veronkorotusten pitäisi olla suurempia ympäristöperusteisen ohjausvaikutuksen tehostamiseksi. Nyt ehdotetut veronkorotukset ovat heistä lähinnä inflaatiotarkistuksia, koska verotasoa ei ole nostettu vuoden 1998 jälkeen. Veronkorotuksia on toisaalta vastustettu sen vuoksi, että ne heikentävät teollisuuden kilpailukykyä esimerkiksi Ruotsiin ja

Norjaan nähden, joissa teollisuuden käyttämää sähköä ei veroteta lainkaan. Korotuksia on pidetty erityisen raskaina ammattiliikenteelle, koska ne painottuvat valtaosin öljytuotteisiin. Lisäksi ajankohtaa on pidetty epäsuotuisana maailmantilanteen yleisen epävarmuuden ja sen luomien öljyn hinnannousupaineiden vuoksi. Asiantuntijakuulemisessa on viitattu mm. siihen, että jotkin Euroopan maat ovat luopuneet vastaavanlaisista veronkorotuksista juuri nyt.

Valiokunta pitää esitettyjä asiantuntijarvioita perusteltuina ja sinänsä huomion arvoisina. Verotuksen painopistettä on kuitenkin perusteltua siirtää ympäristöverojen suuntaan tehtyjen kansallisten linjausten mukaisesti. Hallituksen esittämät korotukset ovat myös määrällisesti perusteltuja siihen nähden, ettei veroastetta ole tarkistettu sitten vuoden 1998. Valiokunta pitää esitettyjä veronkorotuksia näistä syistä ja niiden valtiontaloudellisen merkityksen vuoksi hyväksyttävänä. Lakialoitteessa LA 109/2002 vp esitettyihin suurempiin korotuksiin ei ole valiokunnan mielestä aihetta.

Sähköntuotannon verotukien laajennus

Uusiutuvaan energiaan perustuvan sähköntuotannon tukia ehdotetaan laajennettavaksi monin tavoin. Niiden piiriin tulisi nykyisten lisäksi myös kierrätyspolttoaineilla, biokaasulla sekä kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä tuotettu sähkö. Lisäksi metsähakkeella tuotetun sähkön tuki ehdotetaan nostettavaksi samalle tasolle kuin tuulisähkön tuki. Näillä ehdotuksilla pyritään saamaan säännökset ajan vaatimuksia vastaaviksi ja saattamaan uusia uusiutuvia tai lämpöpäästöttömiä sähköntuotannon polttoaineita tuen piiriin.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa, samoin kuin lakialoitteessa LA 109/2002 vp on katsottu, ettei kierrätyspolttoaineita pitäisi sisällyttää sähköntuotannon tukien piiriin mm. jätehierarkiaan liittyvien prioriteettien tukemiseksi. Ensisijaista pitäisi olla siten jätteen synnyn ehkäisy, toissijaista jätteen kierrätys ja vasta viimeisellä sijalla jätteen käyttö energiana. Toisaalta asiantuntijakuulemisessa on katsottu, ettei pelkästään kierrätystä lisäämällä päästä esi-

merkiksi tarkistetussa valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste tulisi nostaa nykyisestä noin 40 prosentista 70 prosenttiin vuoteen 2005 mennessä. Jotta tähän päästäisiin, yhdyskuntajätteen hyödyntämistä myös energiana on nostettava nykyisestä.

Valiokunta pitää sähkötukien laajentamista ehdotetuin tavoin kannatettavana. Kierrätyspolttoaineella tuotetulle sähkölle maksettaisiin tukea EU-säännösten edellyttämin tavoin vain jätteen biomassaosuuden perusteella. Valiokunta pitää tähän nähden ja edellä esitetty tarkistetun kansallisen jätesuunnitelman tavoitteet huomioon ottaen tuen laajentamista myös kierrätyspolttoaineisiin perusteltuna. EU-säännösten vuoksi mahdollisuutta myöskään ehdotettua suurempaan suhteelliseen tukeen ei ole.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu poistettavaksi myös tuen määrän ja sähkön verotason välinen kytkentä. Verotason muutos ei vaikuttaisi siten jatkossa tuen määrään. Kytkentää ei ole pidetty esityksen perusteluiden mukaan tarkoituksenmukaisena eikä ongelmattomana yhteisön valtiontukisäännösten vuoksi. Valiokunta pitää ehdotettua muutosta perusteltuna. Jatkossa tulisi kuitenkin seurata, miten se vaikuttaa eri tuotantomuotojen, kuten tuulivoiman ja kotimaisten polttoaineiden, kilpailukykyyn sekä lisärakentamiselle ja käytölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.

Turpeen verokohtelun muutos

Turpeen verottoman käytön alarajaa ehdotetaan nostettavaksi nykyisestä 15 000 megawattitunnista 25 000 megawattituntiin vuodessa. Lisäksi valmisteveroa maksettaisiin vain tämän määrän ylimenevältä osin. Esityksellä on tarkoitus tukea kotimaista energiantuotantoa ja lisätä turpeen kilpailukykyä mm. metsähakkeen rinnalla.

Hallituksen esityksessä on pyritty tasapainoiseen kokonaisuuteen, jossa laajennetaan uusiutuvien energialähteiden tukia, kevennetään yhdistetyn tuotannon verotusta ja haetaan tasapainoa puun ja turpeen käytön välillä. Valiokunta ei pidä tämän vuoksi perusteltuina niitä vaatimuk-

sia, joiden mukaan turpeen verovapaa raja tulisi säilyttää nykyisellään.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty lisäksi, että turpeen verokohtelua tulisi tarkistaa myös jatkossa puun ja turpeen optimaalisen sekakäytön edistämiseksi. Esitetyn arvion mukaan tällaisen sekakäytön hiilidioksidipäästöt ovat jopa pienemmät kuin maakaasua käyttävän voimalaitoksen. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös nämä näkökohdat tulevat esiin energiaverotuksen kehittämistyössä.

Yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantoa koskevat tarkennukset

Yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantoa koskevilla muutoksilla on tarkoitus selkiinnyttää olennaisella tavalla nykyisäännöksiin liittyviä teknisiä ongelmakohtia. Lisäksi yhdistetyn tuotannon kilpailukykyä on tarkoitus parantaa lieventämällä verotusta noin 10 prosentilla nykyisestä.

Ehdotettuja teknisiä muutoksia on pidetty valiokunnan asiantuntijakuulemisessa merkittävänä ja onnistuneina käytännön kannalta. Tukitason nostoa on pidetty myös yleisesti hyvänä, joskin eräissä lausunnoissa on katsottu, että tuki tulisi suunnata selvemmin uusiutuvaa energiaa käyttäville laitoksille. Valiokunta pitää tätäkin esitystä selvittämisen arvoisena jatkotyössä.

Valiokunta puoltaa hallituksen esitystä myös tältä osin ja esittää lisäksi säännöksiin eräitä sannonallisia täsmennyksiä.

Ostolämpöön sisältyvien energiaverojen palautus

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautusjärjestelmää on tarkoitus jatkaa nykyisessä muodossa kuitenkin siten laajennettuna, että myös ostolämpöön sisältyvät energiaverot voitaisiin ottaa palautuslaskelmassa huomioon. Tätä on pidetty esityksen mukaan perusteltuna mm. siksi, että siten voitaisiin ottaa huomioon nykyistä tasapuolisemmin erilaiset energian tuotantojärjestelyt.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on ehdotettu, että ostolämmön palatusoikeus ulotettaisiin koskemaan myös kuluvan vuoden aikana

jätettyjä palautushakemuksia. Valtiovarainministeriön mukaan ostolämmön takautuville palautuksille ei kuitenkaan ole komission valtiontukilupaa. Takautuva palautusoikeus merkitsee siten ilmoittamatonta eli laitonta tukea, joka saattaisi johtaa laajamittaiseen takaisinperintään. Takautuva yksipuolinen tukitoimenpide voisi myös vaikeuttaa parhaillaan vireillä olevaa valtiontukiprosessia. Valiokunta katsoo näillä perusteilla, ettei tässä yhteydessä ole mahdollisuutta säätää ostolämmön palautusoikeudesta takautuvasti. Valiokunta esittää selvyden vuoksi tätä koskevaa tarkennusta voimaantulosäännökseen.

Yksityiskohtaiset perustelut

Valiokunta esittää saamansa selvityksen perusteella seuraavat täsmennykset hallituksen esitykseen:

Laki sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

2 § 12 kohta. Yhdistetyn sähkön ja lämmön määrittelyä täsmennetään siten, että yhdistetty tuotanto voi tapahtua joko samalla kertaa tai erikseen. Täsmennys vastaa voimassa olevaa lakia.

7 § 5 kohta. Lisätään sana "yhdistetty" sanonnallisena tarkennuksena, kun on kysymys yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon omakäyttölaitteista.

Voimaantulosäännös. Lisätään epäselvyyksien ja tulkintaongelmien välttämiseksi toinen momentti, jonka mukaan energiasääntöjen yrittäjien palautuslaskelmassa voidaan ottaa huomi-

oon vain lain voimaantulon jälkeen hankittuun kaukolämpöön ja prosessihöyryyn sisältyneet valmisteverot.

Verotaulukko. Korjataan sähkön hinnoitteluperusteeksi snt/kWh taulukossa olevan euroa/kWh:n sijasta.

Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

2 § 14 kohta. Yhdistetyn sähkön ja lämmön määrittelyä täsmennetään samoin kuin edellä siten, että yhdistetty tuotanto voi tapahtua joko samalla kertaa tai erikseen. Täsmennys vastaa voimassa olevaa lakia.

Lakialoitteet

Valiokunta toteaa, että sen käsittelemät lakialoitteet eivät anna aiheutta toimenpiteisiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset),

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin muuttamattomana, paitsi 2 §:n 1 momentin 14 kohta muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoitteet LA 170/1999 vp, LA 179/1999 vp, LA 67/2000 vp, LA 109/2002 vp sekä LA 135/2002 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1260/1996) 8 b § ja sen edellä oleva väliotsikko,
sellaisina kuin niistä viimeksi mainittu on laissa 510/1998 ja 8 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 919/2001, ja
muutetaan 2 §:n 6, 8 ja 11 kohta, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 ja 8 § sekä 8 §:n edellä oleva väliotsikko, 8 a § ja 8 a §:n edellä oleva väliotsikko, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 17 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja lain liitteenä oleva verotaulukko,
sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 8 ja 11 kohta mainitussa laissa 510/1998, 7 § osaksi laissa 1261/1997, 8 ja 10 § osaksi mainitussa laissa 510/1998, 8 a § laissa 1593/1994 sekä mainituissa laeissa 510/1998 ja 1261/1997, 8 a §:n edellä oleva väliotsikko viimeksi mainitussa laissa sekä verotaulukko mainitussa laissa 919/2001, sekä
lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 510/1998, uusi 12—17 kohta seuraavasti:

2 §
Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — —
(6, 8 ja 11 kohta kuten HE)
12) yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla voimalaitoksen verokaudella tapahtuvaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyötykäyttöön *joko samalla kertaan tai kumpaakin erikseen*;
(13—17 kohta kuten HE)

5 ja 6 §
(Kuten HE)

7 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on sähkö:
(1—4 kohta kuten HE)
5) joka kulutetaan voimalaitoksen sähkön tai *yhdistetyn* sähkön ja lämmön tuotannon omakäyttölaitteissa.

Sähköntuotannon tuki

8 §
(Kuten HE)

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus

8 a, 9, 10, 12, 15—17 ja 21 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(1 ja 2 mom. kuten HE)
Lain 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettussa energiaintensiivisen yrityksen palautuslaskelmassa maksettujen valmisteverojen määrään voidaan ottaa huomioon vain lain voimaantulon jälkeen hankittuun kaukolämpöön tai prosessihöyryyn sisältyneet valmisteverot. (Uusi)

Verotaulukko

Tuote	Tuoteryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Sähkö <i>snt/kWh</i>				
veroluokka I	1	-	0,73	0,013
veroluokka II	2	-	0,44	0,013
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	3	-	43,52	1,18
Polttoturve euroa/MWh	4	-	1,59	-
Maakaasu, kaasumainen <i>snt/nm³</i>	5	-	1,82	0,084
Mäntyöljy <i>snt/kg</i>	6	5,68	-	-

2.

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/1994) 2 §:n 1 momentin 13 kohta, 9 §:n 5 kohta, 10 b § ja lain liitteenä oleva verotaulukko, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 13 kohta laissa 757/2001, 9 §:n 5 kohta laissa 1259/1996, 10 b § laeissa 921/1997 ja 509/1998 sekä verotaulukko laissa 918/2001, ja

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 921/1997 ja 757/2001 sekä laissa 1159/1998, uusi 14 kohta seuraavasti:

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

(13 kohta kuten HE)

14) *yhdistetyllä sähkön ja lämmön tuotannolla* voimalaitoksen verokaudella tapahtuvaa sähkön ja lämmön tuotantoa hyötykäyttöön *joko samalla kertaa tai kumpaakin erikseen.*

VaVM 38/2002 vp — HE 130/2002 vp

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Maria Kaisa Aula /kesk	Ola Rosendahl /r
vpj.	Kari Rajamäki /sd (osittain)	Matti Saarinen /sd
jäs.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Anni Sinnemäki /vihr
	Pirjo-Riitta Antvuori /kok (osittain)	Irja Tulonen /kok
	Matti Huutola /vas (osittain)	Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
	Seppo Kääriäinen /kesk	Kari Uotila /vas (osittain)
	Reijo Laitinen /sd (osittain)	Jukka Vihriälä /kesk
	Markku Laukkanen /kesk	vjäs. Jukka Gustafsson /sd (osittain)
	Hanna Markkula-Kivisilta /kok	Ulla Juurola /sd (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	Bjarne Kallis /kd
	Mauri Pekkarinen /kesk	Kari Kantalainen /kok
	Virpa Puisto /sd (osittain)	Iivo Polvi /vas.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Emme hyväksy valiokunnan mietinnön ehdotusta liikennepolttoaineiden verotuksen kiristämisestä. Kiristys merkitsisi, että 18 000 kilometriä vuodessa ajavan henkilön polttoainekustannukset kasvaisivat bensiinin osalta 49 euroa ja dieselöljyn osalta 23 euroa vuodessa. Kiristys on tuntuva ottaen huomioon liikennepolttonesteiden muutoinkin korkean hinnan tällä hetkellä. Se myös kohdistuisi polttoaineen kulutuksen perusteella voimakkaimmin Pohjois- ja Itä-Suomeen.

Korotukset kohtelisivat erityisen kaltoin niitä, joille liikkuminen omalla autolla on välttämätöntä työn tai asiointiliikenteen tai julkisten kulkuneuvojen puutteen vuoksi. Samalla se söisi muutoinkin vähäiset tuloveronkevennykset monien kansalaisten kukkarossa. Kiristys hidastaisikin osaltaan talouden elpymistä ja työllisyyden paranemista.

On myös huomioitava, että Lipposen hallitukset ovat jo kahteen kertaan vuosien 1996 ja 1998 alusta tuntuvasti kiristäneet liikennepolttonesteiden

teiden verotusta. Mikäli kiristys valiokunnan esittämässä muodossa toteutuisi, maksaisi 18 000 kilometriä vuodessa ajava autoilija bensiiniveroa vuonna 2003 arviolta yli 200 euroa enemmän kuin vuonna 1995.

Vastalauseessa ehdotettu liikennepolttonesteiden veron kiristyksistä luopuminen merkitsisi verotulojen menetyksenä arviolta 105 miljoonaa euroa verrattuna valiokunnan mietintöön. Vastalauseen mukainen ehdotus on osa Keskustan eduskuntaryhmän 8.11.2002 laatimaa vaihtoehtoista budjettilinjaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä 1. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että toinen lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena, paitsi että lain liitteenä oleva verotaulukko poistetaan.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Maria Kaisa Aula /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Markku Laukkanen /kesk

Mauri Pekkarinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen Kioto-ministerityöryhmälle keväällä annettujen selvitysten tuloksista voi päätellä, että nykyinen energiaveron rakenne ei parhaalla mahdollisella tavalla ohjaa päästöjen vähentämiseen. Energiaverojen ympäristöohjaavuus parani, jos otettaisiin jälleen käyttöön kivihiilen verotus myös sähköntuotannossa, koska kivihiililauhdevoimalaitokset ovat CO₂-päästöjen kannalta kaikkein haitallisimpia. Sähköntuotannossa käytetystä kivihiilestä tulisikin periä polttoaineveroa, joka on noin 10 % kivihiilen verosta lämmön tuotannossa. Tämä nostaisi kivihiilellä tuotetun sähkön hintaa noin 0,1 snt/kWh eli noin 0,6 p/kWh. Tämä toteuttaisi myös ministeri Mönkäreen pontta, johon hallituksen enemmistö yhtyi hallituksen hyväksyessä viidettä ydinvoimalaa koskevan periaatepäätöksen ja jonka mukaan hallitus ryhtyy toimiin fossiililaitosten päästöjen pienentämiseksi. Satu Hassin lakialoitteessa LA 109/2002 vp — Satu Hassi /vihr ym., joka liittyy vihreiden vaihtoehtobudjettiin, esitetään sähköveron määräytymisperusteita muutettavaksi siten, että energiaverojen tuotto nousee 150 000 000 euroa, joka tarkoittaa sähkön hinnassa 0,12 snt/kWh korotusta teollisuudelle ja 0,10 snt/kWh korotusta muille kuluttajille verrattuna hallituksen esitykseen. Nykytasoon verrattuna korotus on 0,14 snt/kWh eli vajaa 1 p/kWh kaikille kuluttajille.

Jotta kuluttajat niin teollisuudessa, kodeissa kuin muuallakin voisivat suunnitella investointejaan järkevästi, energiaverojen kehittämisestä tällä vuosikymmenellä tulisi tehdä periaatepäätös, jonka mukaan energiaveroa, tarkoittaen sähkön, lämmön sekä teollisuuden energiaveroa, korotettaisiin 10 prosenttia vuosittain vuoteen 2010 asti. Tällöin energiaveron taso vastaisi sitä, mitä kansallisessa ilmasto-ohjelmassa arvioitiin tarpeelliseksi, jotta Suomi pystyisi saavuttamaan Kioton ilmastositoumuksessa sille asetetut velvoitteet päästöjen vähentämisestä.

Aina, kun veroa korotetaan, on uusiutuvalla energialla tuotetulle sähkölle annettavaa veronpalautusta korotettava vastaavasti. Vastaavasti olisi tehtävä periaatepäätös, jonka mukaan sähköntuotannossa käytettävän kivihiilen veroa korotetaan asteittain, kunnes veron vaikutus kivihiilellä tuotetun sähkön hintaan on vähintään 1 c/kWh.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna lakialoitteen LA 109/2002 vp mukaisesti (Vastalauseen muutosehdotukset) seuraavasti:

1.**Laki****sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1260/1996) 8 b § ja sen edellä oleva väliotsikko,
sellaisina kuin niistä viimeksi mainittu on laissa 510/1998 ja 8 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 919/2001, ja

muutetaan 2 §:n 6, 8 ja 11 kohta, 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7 ja 8 § sekä 8 §:n edellä oleva väliotsikko, 8 a § ja 8 a §:n edellä oleva väliotsikko, 9 §:n 1 momentti, 10 §, 12 §:n 1 momentin 3 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 17 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja lain liitteenä oleva verotaulukko,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 8 ja 11 kohta mainitussa laissa 510/1998, 7 § osaksi laissa 1261/1997, 8 ja 10 § osaksi mainitussa laissa 510/1998, 8 a § laissa 1593/1994 sekä mainituissa laeissa 510/1998 ja 1261/1997, 8 a §:n edellä oleva väliotsikko viimeksi mainitussa laissa sekä verotaulukko mainitussa laissa 919/2001, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 510/1998, uusi 12—17 kohta seuraavasti:

2 , 5, 6 ja 7 §
(Kuten VaVM)

Sähköntuotannon tuki

8 §

Oikeus hakemuksesta saada tuottamastaan sähköstä tukea on sillä, joka tuottaa sähköä:

- 1) tuulivoimalla;
- 2) vesivoimalaitoksessa, jonka nimellisteho on enintään yksi megavolttiampeeri;
- 3) puulla tai puupohjaisilla polttoaineilla;
(4 kohta poist.)
- 4) biokaasulla;
- 5) metsähakkeella;
- 6) polttoturpeella nimellisteholtaan enintään 40 megavolttiampeerin lämmitysvoimalaitoksessa;
- 7) metallurgisten prosessien jätekaasulla;
- 8) kemiallisten prosessien reaktiolämmöllä siten, että kemiallisessa prosessissa syntyvät tuotteet käytetään sellaisenaan myyntituotteina tai jatkovalmistuksen raaka-aineina.

(2 mom. kuten VaVM)

Tuen määrä on *liitteenä olevassa verotaulukossa mainitun sähkön veroluokan II veron suuruisen* kilowattitunnilta. Edellä 1 momentin 1 ja 6 kohdassa tarkoitettulla tavalla tuotetusta sähköstä tukea maksetaan kuitenkin *sähkön veroluokan 1 suuruisena* kilowattitunnilta (poist.).

Milloin sähköä tuotetaan edellä 1 momentissa mainituilla energialähteillä samanaikaisesti eikä niiden käytöstä voida esittää luotettavaa selvitystä, tuki suoritetaan kokonaisuudessaan alhaimman tukimäärän mukaan.

(4—7 mom. kuten VaVM)

Energiaintensiivisten yritysten veronpalautus

8 a, 9 ja 10 §
(Kuten VaVM)

12 §

Valmisteverotonta ja huoltovarmuusmaksutonta on:

— — — — —
(1 momentin 3 kohta kuten VaVM)

— — — — —
Kun sähköä tuotetaan kivihiilellä, kivihiilestä tulee kuitenkin maksaa polttoaineverona lain liitteenä olevassa verotaulukossa mainittu määrä. (Uusi 3 mom.)

15—17 ja 21 §
(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Verotaulukko

Tuote	Tuoteryhmä	Perusvero	Lisävero	Huoltovarmuusmaksu
Sähkö snt/kWh				
veroluokka I	1	-	0,83	0,013
veroluokka II	2	-	0,56	0,013
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet euroa/t	3	-	55,27	1,18
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet käytettynä sähköntuotantoon euroa/t	4	-	5,00	-
Polttoturve euroa/MWh	5	-	2,02	-
Maakaasu, kaasumainen snt/nm ³	6	-	2,31	0,084
Mäntyöljy snt/kg	7	7,21	-	-

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Anni Sinnemäki /vihr